

РЕГІОНАЛЬНИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ

Ульяновський О. І.
Дашковський А.
Ковтуненко Ю.В.

Одеський національний політехнічний університет

Постанова питання про регіональну економічну безпеку в широких колах економічної суспільності України отримала неоднозначну реакцію. З одного боку, когорта економістів вважають поняття «регіональна економічна безпека» некоректним, що перетворює самі регіони в квазідержави, а з іншого боку, намітилася тенденція використання регіонами, в першу чергу автономними національними утвореннями, самого поняття безпеки для обґрунтування необхідності самовизначення та автономії, введення додаткових необґрунтованих економічних рубежів на межах з іншими суб'єктами держави.

С позицій авторів, «безпека економічного простору» регіону («регіональна економічна безпека»), що є складовою невід'ємною частиною «безпеки економічного простору України», повинна вирішувати задачу комплексного підходу до вивчення економічного, соціально-політичного стану в регіоні, виявлення вузьких місць та наявних проблем, диспропорцій, ретроспективного аналізу процесів та соціально-економічного моніторингу з метою розробки методів управління процесами.

Головною метою «безпеки економічного простору» регіону повинно виступати підвищення добробуту та якості життя всіх без виключення жителів регіону.

Як і «безпека економічного простору» України, «безпека економічного простору» кожного регіону має свої особливості та відносну самостійність, що зумовлюється особливостями, місцем та роллю кожного окремого регіону.

«Безпека економічного простору» регіону – це стан його економічного потенціалу, внутрішньої структури та системи управління, за яких забезпечується ефективність використання природних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, гарантований захист регіону від негативних змін зовнішніх умов, збереження конкурентоспроможності та адаптація до умов, що змінюються, та кордонів його економічного простору.

Пріоритетними задачами регіональної (територіальної) економічної політики, що направлена на підвищення безпеки її економічного простору, є:

- реструктуризація економіки з переважним розвитком, з одного боку, галузей найбільш прибуткових та перспективних на даний момент, з другого боку, галузей, що мають довгострокові економічні переваги в загальній системі територіального розподілу праці;
- реанімація або активізація власних джерел розвитку;
- формування територіально-виробничих комплексів, орієнтованих на вимоги ринку та гнучко реагуючих на кон'юнктурні зміни;
- розвиток міжрегіональних інфраструктурних систем з гідним представництвом території;
- локалізація та подолання депресивного стану окремих районів, а у випадку необхідності, надання їм статусу «районів (територій) економічного лиха» [1].

Виходячи з цього визначення, безпека економічного простору територіального утворення повинна визначатися сукупністю умов та факторів поточного стану економіки, її стабільністю, стійкістю та можливістю поступального руху, ступенем незалежності і в той же час – можливістю інтеграції з економікою України, всього економічного простору [2].

Серйозною небезпекою для цілісності України є значна диференціація регіонів за основними економічно-соціальними показниками. Наявність асиметрії як економічного, так і політичного стану регіонів в комплексі з географічними факторами, викликає істотну міжрегіональну нерівність, що породжує різноманітні кризові та дестабілізуючі ситуації.

Слід ще раз підкреслити, що загальна структура «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкту залишається єдиною і для регіону з урахуванням включення в неї набору індикаторів, що характеризують істотні регіональні показники.

Для формування структури «безпеки економічного простору» регіону необхідний підбір її індикаторів, що кількісно відображують регіональні інтереси в галузях економіки, соціальних відносинах та політиці, тонко враховують особливості єдності економічного простору економіки регіонального та загальнодержавного ринків.

Література

1. Экономическая безопасность. Энциклопедия. М. : Издательский дом «Правовое просвещение». 2001. с. 336, 445
2. Герасимчук З. В. Економічна безпека регіону: діагностика та механізм забезпечення. / З. В. Герасимчук, Н. С. Вавдінок. – Луцьк: Надстир'я, 2006. – 244с.